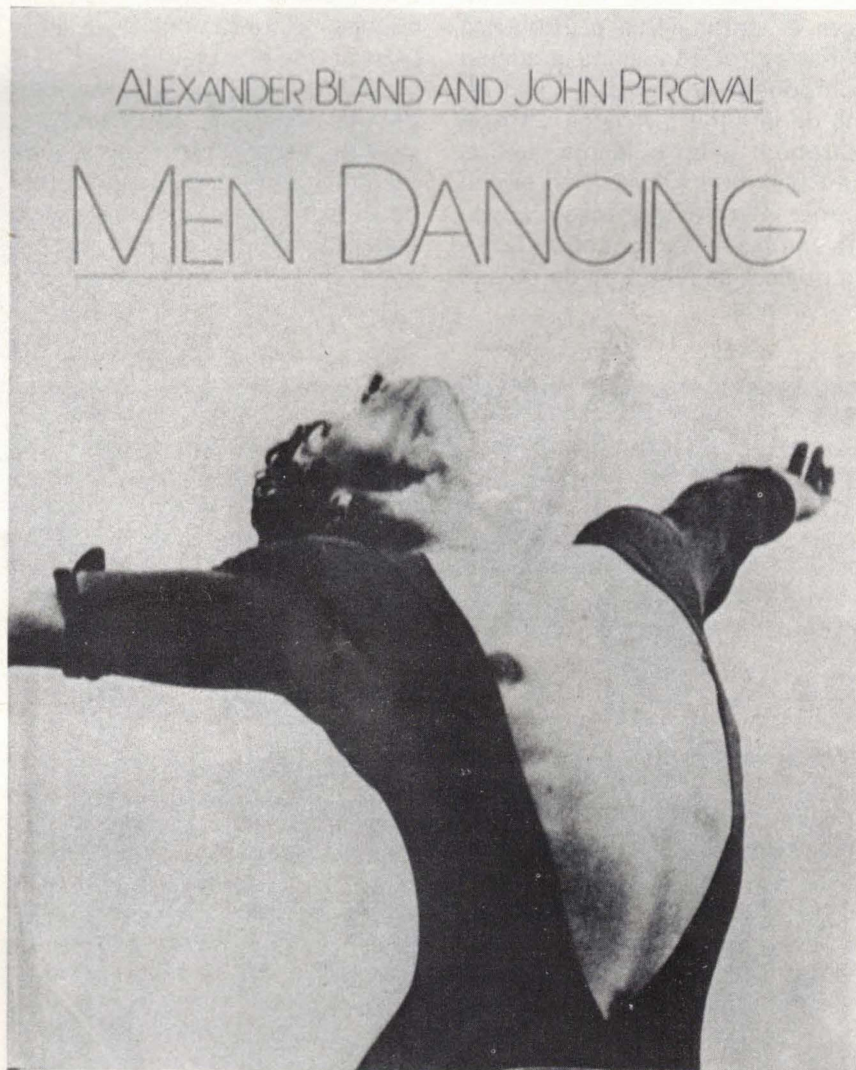

VERS LA CULTURA CATALANA DE MASSES

Aquests dies acaba de fer la seva pública aparició una sèrie dedicada a l'Agatha Christie, autora mundialment coneguda gràcies a les novel·les d'intriga i misteri i popularitzada amb serials televisius i radiofònics, adaptacions cinematogràfiques i teatrals, amb la qual sembla que la literatura de quiosc en català penetra en un nou tombant en la seva expansió.

Els títols que ha editat La Llar del Llibre; són «Tres ratolins cecs», «l aleshores no en quedà cap», «Deu negrets», «El tren de les 4,50» i «El Nadal de Hercule Poirot». Els propers que anuncia, «Mort en el Nil», «Cursa de bumerang», «Un cadàver a la biblioteca...», entronquen amb l'objectiu de fer la literatura de masses en català tot trencant l'àmbit dels iniciats en la creació/consum literari d'autors catalans avui en fase també d'engrandiment gràcies a l'ensenyament malgrat la poca atenció que tenen vers la literatura catalana, com hem denunciat en aquestes mateixes pàgines de LLIBRERIA, institucions públiques com TV3 o l'emissora Catalunya Ràdio amb la desaparició del programa de lletres de Joaquim Soler. Simultàniament l'editorial que ha publicat en castellà Christie, Molino, ha tret al mercat també uns títols en català, reedició dels editats fa una dècada aproximadament i que donaren els resultats previstos.

Agatha Christie és només un exemple de per on han d'anar les edicions populars en català. De sempre, a casa nostra ha tingut més predicament –comercial, crític, publicitari, etc.– l'alta cultura patriòtica que la literatura fresca de consum vulgar, abans s'ha reeditat amb èxit Espriu que Simenon i una cultura on la base sigui invertida indica que té un alt nivell qualitatiu però una escassa connexió amb el poble, amb el

Llibres regal.

lector ras. Les explicacions són de caràcter extra-literari i suficientment conegudes, de no ser per la ruptura i persecució franquista de ben segur que les edicions catalanes hagueren penetrat en camins de normalitat, amb tot el que implica de manteniment i consolidació d'un públic de gran abast que hagués subordinat la fidelitat a l'interès de consum.

Malgrat els indubtables avenços en el camp editorial –noves empreses, d'Empúries a Pleniluni, increment de títols, publicitat dels llibres en català en mitjans nous

com la campanya del «Costumari» de l'Amades, etc.– i factors negatius com el cost del llibre, la poca incidència de la Generalitat en la normalització lingüística –¿quanta gent sap llegir i escriure en català avui?–, la pressió de les grans empreses del llibre castellà, etc., fan que un dels grans èxits de la Setmana del Llibre en Català de Sants hagi estat la segona edició de l'al·legat de Francesc Ferrer contra la persecució política de la llengua catalana per part dels estats espanyol i francès en comptes, per exemple, d'Agatha Christie com haguera estat el més

nera derivat de l'anterior, és la feblesa de la indústria editorial en català, que no disposa dels mitjans materials per fer acte de pre-

sència activa en el mercat en rang d'igualtat. Mirar-se la literatura de quiosc, llegir les xifres de facturació o veure la quantitat de títols

dels llibres de col·lecció (història, filosofia, pensament, novel·la, ciència...) que constantment van apareixent —en català només una obra: la història de la literatura catalana— és adonar-se del grau de debilitat dels llibres catalans.

No podem enganyar-nos pensant exclusivament en els més de tres mil títols que s'editen anyalment en català: la major part són de distribució quasi clandestina i la resta, d'alta literatura; igual com passa amb el teatre o la premsa, la qualitat és en català, però la banalitat i l'entreteniment o l'oci són en castellà.

Trencar aquests cercles viciosos sense lleis que hi ajudin i sense poder econòmic és gairebé un miracle. Per això, quan hi ha editors que trenquen una llança en pro d'una cultura de masses en català, cal que el seu esforç es valori com cal i que tot el sector els ajudi, si es vol que algun dia el llibre català tingui totes les parcel·les temàtiques cobertes.